

.../2013. Önk. határozat melléklete

Ezer éve a Némedi patak partján hitben, biztonságban.

Kisnémedi Község

Településfejlesztési koncepció

2013

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

1.2. Településfejlesztési elvek

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomonkövetésére, a felülvizsgálat rendjére

„A településfejlesztés a település társadalmi és gazdasági erőforrásainak, környezeti minőségének, műszaki, anyagi és humán ellátásának olyan fejlesztése, amely a fenntartható fejlődés érdekében megteremti a település lakossága számára az életszínvonal növekedésének, az életminőség javulásának egyensúlyi feltételeit. A településfejlesztési tervezés alapvető dokumentuma a településfejlesztési koncepció. A településfejlesztési koncepció feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszútávra irányt mutat a település lakosságának és vezetésének a település fejlesztésével kapcsolatos döntések meghozatalában. A településfejlesztési koncepció egyben vezetési eszköz, amellyel a települési önkormányzat irányítani tudja, hogy a fejlesztés során honnan hová akar eljutni. Bemutatja azokat a tájékozási pontokat, amelyek az állandóan változó környezethez való igazodás során a célok megvalósításához vezetnek. A településfejlesztési koncepció integrálja a település folyamatos működésének, fejlesztésének és vezetésének feltételeit. A koncepció alapján a települési önkormányzat és a helyi társadalom tagjai a közös célokra és értékekre összpontosítanak a társadalmi egyetértés alapján. A településfejlesztési koncepció egyidejűleg a települési önkormányzat, mint szervezet feladatainak programja, ill. a szervezetfejlesztés és az ellenőrzés dokumentuma. A településfejlesztési koncepció feladata meghatározni a település jövőképét, a közösség érdekeinek legjobban megfelel# megoldást adni a legfontosabb társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi és környezeti problémák megoldására, valamint megmutatni az alkalmazkodás lehetőségét a hazai és nemzetközi fejlődési trendekhez. A településfejlesztési koncepció hozzásegíti a döntéshozókat ahhoz, hogy megtalálják a legcélszerűbb megoldásokat az erőforrások legjobb felhasználásához. A településfejlesztési koncepció útmutatásul szolgál a döntési mechanizmus működtetéséhez, a tervezéshez és végrehajtáshoz, illetve az ellenőrzéshez szükséges szervezetek létrehozásához, a lakossági, a vállalkozói és egyéb csoportok, valamint a helyi politikai döntéshozók érdekeinek harmonizálásához.”

BEVEZETÉS

Kisnémedi település a Pest megye északkeleti részén, a Cserhátalja déli részén, a Váchartyán és a Püspökszilágy közti országos út mentén. A hegyvidéki község belterülete a Némedi-patak partján fekszik, a változatos felszínű külterületen, az enyhe lejtésű domboldalakon, az erdős részek között nagytáblás szántók vannak művelés alatt. A település több száz éve lakott hely, a belterület legrégebbi része a patak partján van, majd a domboldalakon bővült, a patakkal párhuzamos lakóutcákkal.

1. JÖVŐKÉP

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

Kisnémedi a jövőben is alapfokú település marad, részleges alapfokú ellátással. A főleg „alvó” településen a legfőbb településfejlesztési cél a komfortos lakókörnyezet kialakítása.

Társadalom: A település vezetésének legfőbb célkitűzése, hogy a népességét megőrizze, és nekik a kornak megfelelő lakókörnyezetet alakítson ki. Fontos a meglévő helyi munkahelyek megtartása és bővítése. A települési intézményeket minél teljesebb körben kell kiépíteni, azok üzemeltetéséről gondoskodni kell. A helyi

munkavállalók jelentős része távlatban is más településen dolgozik majd, gondoskodni kell a munkahelyekre való megfelelő közlekedésről.

Gazdaság: Támogatni kell a helyi gazdasági társaságok működését, esetleg új munkahelyek kialakítását. Belterületen ipari jellegű létesítmények működését, külterületen a mezőgazdasági művelést kell támogatni.

Táji és természeti környezet: A település külterületén védelemre érdemes területek az északnyugati közigazgatási határ menti gyepterületek, valamint a radioaktív hulladéklerakó környezetében található gyepterületek. Az említett erdő- és gyepterületek védelme különösen a biológiai sokféleség megőrzése, valamint a kedvező tájképi megjelenés megtartása miatt fontos. Hasonlóan fontos, tájképi értéket növelő szerepet töltenek be a dombtetőkön húzódó erdőterületek, melyek a látótér lezárását, harmonikus tájképi látvány biztosítását eredményezik.

Épített környezet: Fontos megőrizni a település országosan és helyi védelem alatt lévő értékeit. A műemlék kastély épületének és parkjának felújítása megtörtént, az épületnek megfelelő közösségi funkciót találva. A Fő utca átépítése és az utca menti, a patak felé eső épületek felújítása is megtörtént. A teljes körű közműellátás kiépítése után fel kell újítani a település többi lakóutcáját is.

1.2. Településfejlesztési elvek

A település társadalmi viszonyai, humán infrastruktúrája:

- a település lakossági összetételének fiatalítása, természetes szaporodásának növelése, iskolázottsági szintjének emelése, mobilitásának elősegítése.
- a település szociális ellátási szintjének, egészségügyi- és lakáshelyzetének javítása, a társadalom életszínvonalának és közérzetének javítása,
- a munkanélküliség kezelésére vonatkozó javaslatok kidolgozása.

A település gazdaságának, gazdálkodásának fejlesztése:

- munkahelyek számának növelése, az önkormányzat gazdálkodásának bővítése,

A település természeti és művi környezetének fejlesztése:

- környezetgazdálkodás fejlesztése: a külterületek művelése, erdőgazdálkodás folytatása, a vízfolyások menti fás, ligetes területek védelme,
- infrastrukturális fejlesztés (közlekedés, közműellátás): a teljes közműellátás kiépítése a belterület egészén, majd a lakóutcák és közterek, parkok újjáépítése,
- a településarculat javítása: a közterületek újjáépítése után az egyes lakóépületek felújításának támogatása.

2. CÉLOK

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

- munkahelyek megőrzése, bővítése, a településen kívüli munkahelyekre való eljutás biztosítása,

- a megfelelő szociális, egészségügyi ellátás biztosítása,
- a fiatalok minél magasabb szintű képzésének elősegítése
- a biztonságos lakókörnyezet fenntartása, a település arculatának javítása.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

A településfejlesztési célok és feladatok ágazatonkénti meghatározása:

A) Humán erőforrások:

- óvodai és az iskolai oktatás színvonalának emelése, a magasabb szintű oktatási intézményekbe való eljutás segítése,
- a szociális és egészségügyi ellátás bővítése,

B) Gazdaság, gazdálkodás:

- a helyi gazdálkodók támogatása az önkormányzat eszközeivel (helyi rendeletekkel, a településrendezési eszközök kialakításával, stb.),

C) Környezetgazdálkodás, környezetvédelem.

- a település kialakult környezetgazdálkodásának fenntartása és a megfelelő környezeti állapotának megőrzése településrendezési eszközök megfogalmazásával,

D) Területfelhasználás, települési arculat, értékvédelem.

- a belterület csak minimális mértékben növekedhet, a lakóterület bővítése főként a mostani belterületen történhet,
- új területfelhasználási egység a településen nem tervezett,
- külterületen a meglévő területfelhasználás megtartandó,
- a település arculatát a közterületek felújításával és a védett értékek megőrzésével kell javítani.

E) Műszaki és humán infrastruktúra

- a belterületen a teljes közmű- és a csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése után a belterületi utcák burkolatát és a közvilágítást kell felújítani,
- a népesség szociális és egészségügyi ellátását bővíteni kell,
- az oktatás és a sportolás, testedzés színvonalának emelése, a lehetőségek bővítése.

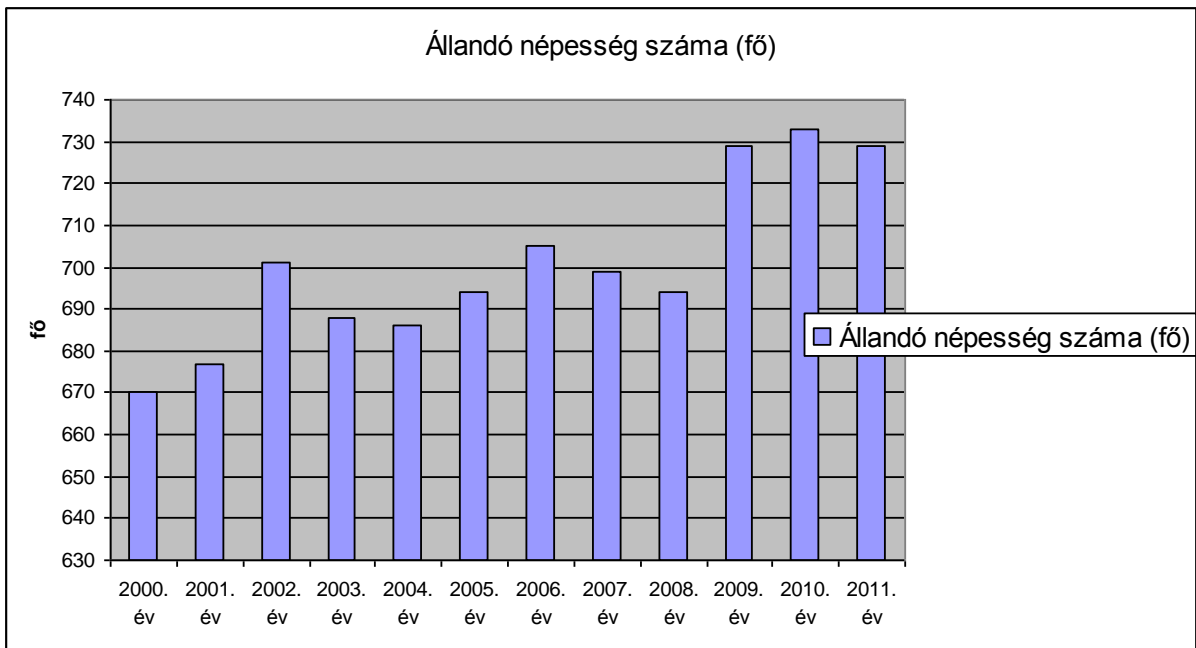
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A jövőképpel a településfejlesztési elvek és célok teljes összhangban vannak.

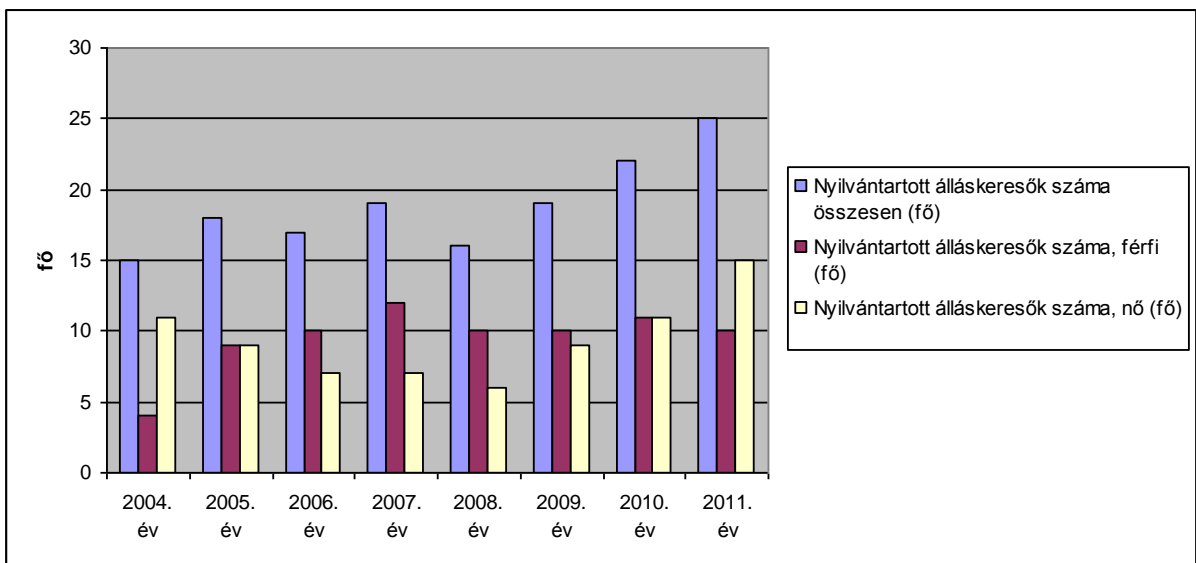
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása:

Népességszám:

A település népességszáma stagnálni fog, nem változik. Az elkövetkező tíz évben az állandó népességszám 730 fő lesz.

A más településen, a közeli városokban (Vác, Órbottyán, Veresegyháza) a várhatóan bővülő munkalehetőségek és a helyi munkahelyek megtartása miatt a munkanélküliség aránya csökkenni fog. Az összes népességhez viszonyított 3,4 %-os munkanélküliség aránya, mely az országos és a megyei adathoz képest is kedvezőbb, tovább csökken.

Gazdaság:

Környezet:

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a területfelhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Belterület: A település elsődleges törekvése, hogy népességét meg tudja tartani, a népesség csökkenésének megállítása után a fokozatos, lassú növekedés megindítása a cél. Ennek érdekében biztosítani kell a lakóterület bővítését, a megfelelő intézményi és egyéb ellátást és területet kell biztosítani munkahely teremtő létesítmények számára.

Lakóterületek számára elsősorban már belterületbe vont telkeket kell megfelelően kialakítani, telekosztással és út-, valamint közműépítéssel. További lakótelkek jelölhetők ki már a külterület rovására, de kiépített belterületi utcák továbbvezetésében.

Az intézményellátás fejlesztése egyrészt a már kialakult településközpont vegyes területeken történhet, a Fő utcában, illetve a kastélyparkban. Új kijelölésű vegyes terület kijelölése nem tervezett.

Gazdasági területek vannak a belterületen, a Kossuth L. utca és a patak között. A volt mezőgazdasági major többszöri megosztás után még működik, további hasznosítása is gazdasági céllal tervezett. Ehhez a területhez kapcsolódik a külterület felől a volt állattartó telep, melynek távlati hasznosítása is kereskedelmi, szolgáltató jellegű gazdasági célú lehet.

Külterület: A területfelhasználási és tájrendezési javaslat elsődlegesen a település kiemelkedő táji természeti adottságait veszi figyelembe. A település szép táji környezetben, erdő- és gyepterületekkel fedett dombokkal határolt völgyben fekszik. A település fejlesztése a kedvező táji, természeti adottságokat veszi figyelembe. A tájrendezési javaslatok a táji, természeti értékek, a kedvező tájképi megjelenés biztosította idegenforgalmi vonzerő megtartását szeretnék elősegíteni, ezért a külterületen olyan területfelhasználási javaslatot kell megfogalmazni, melyek biztosítják az értékes tájalkotó elemek védelmét. Eltérő tájhasználati hagyományaik, valamint természetvédelmi, tájvédelmi jelentőségük alapján a mezőgazdasági területeken belül 2 övezet lehatárolása indokolt. A meglévő erdőterületeket természetvédelmi, tájképi, környezetvédelmi és ökológiai szerepük miatt javasoljuk maradéktalanul megőrizni.

Vízgazdálkodási övezetbe a patakok és a tó területei, ill. azok környezete sorolható.

Épített örökség és tájvédelem: Az épített örökség védelmében az országosan védett épületek, építmények törvényi előírásait kell figyelembe venni, a helyi védelemre jelölt településrészek és egyedi építmények esetében a jelenlegi állapotot kell megtartani ill. visszaépíteni. Általános előírás a táj- és településkép védelme érdekében, hogy a települése bárhol csak a tájba és a településképbbe jól illeszkedő építmény, magastetős épület emelhető, a domborzatba durva beavatkozás, bevágás vagy töltés, nem engedélyezhető. A település fontos táji adottságainak elemei, a vízfelületek, vízparti ligetek és gyepek, a hegygerincek erdői megőrzendők.

Infrastrukturális hálózatok: A település közlekedésének fejlesztésénél a meglévő utcák adottságait a terv maximálisan vegye figyelembe, ezeket a meglévő szabályozási szélességeik megtartásával kell kiépíteni. A tervezett utcák esetében már az előírások szerinti szélességeket kell biztosítani. Új gyűjtőút kialakítása nem szükséges.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A település egyetlen műemléki védettségű épülete a Gosztonyi kúria. A későbarokk kúria 1790 körül épült. A kúria parkjában több, a község intézményi ellátását biztosító épület emelkedik. A park az iskola és az óvoda udvarául szolgál.

Helyi művi értéként nyilvántartott a település Magyarok Nagyasszonya római katolikus temploma. A templom és a régi iskola épülete a patak partján a híd előtt kialakult tér két egymással szembeni térfala.

Helyi értékvédelmi területi védettséget élvez a Fő utca és a Petőfi utca Kossuth L. utca és templom közötti szakasza. A Fő utca északi oldalán a lakóházak még őrzik a hagyományos beépítési jelleget és építészeti elemeket, épületarányokban, építőanyagok kiválasztásban és díszítésben.

Az épített örökség védelmében az országosan védett épületek, építmények törvényi előírásait kell figyelembe venni, a helyi védelemre jelölt településrészek és egyedi építmények esetében a jelenlegi állapotot kell megtartani, ill. visszaépíteni. Általános előírás a táj- és településképző védelme érdekében, hogy a települése bárhol csak a tájba és a településképzőbe jól illeszkedő építmény, magastetős épület emelhető, a domborzatba durva beavatkozás, bevágás vagy töltés, nem engedélyezhető. A település fontos táji adottságainak elemei, a vízfelületek, vízparti ligetek és gyepek, a hegygerincek erdői megőrzendők.

A műemléki kúria és a parkjának szakszerű, minőségi felújítása néhány éve történt. Az épületben közösségi célú hasznosítás (bemutató terem, konyha, étkező) van, a park egy része a község gyermekintézményeit szolgálja.

A védett értékekben kár nem keletkezhet, azt a törvényi környezet és előírások megakadályozzák. Az értékek folyamatos karbantartását és a védett értékek környezetének gondozását a gazdasági fejlődés, mint anyagi háttér, és a népesség, a község vezetőinek tudatos magatartása, mint lelki háttér biztosítja.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

- a koncepció megfogalmazása a települési képviselőtestület és a polgármesteri hivatal vezetőinek a feladata, a koncepció célkitűzéseinek megfelelően kell megalkotni a képviselőtestületi határozatokat és a helyi rendeleteket (helyi építési szabályzat, helyi értékvédelmi rendelet)

- helyi költségvetés, valamint központi és EU források, támogatások felhasználása, pályázatokon való részvétel.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomonkövetésére, a felülvizsgálat rendjére

- a koncepciót az Önkormányzati képviselő-testület fogalmazta meg, annak megfelelő határozat- és rendeletalkotásról a képviselők, valamint a Polgármesteri Hivatal felelősei gondoskodnak,

- a településfejlesztési koncepciót jelentős változás miatt módosítja, és legalább tíz évenként felülvizsgálja.